

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

21 noiembrie 2013*

„Trimitere preliminară — Articolul 43 CE — Autovehicule — Utilizarea într-un stat membru a unui autovehicul privat înmatriculat într-un alt stat membru — Taxarea acestui vehicul în primul stat membru cu ocazia primei utilizări pe rețeaua rutieră națională, precum și în al doilea stat membru cu ocazia înmatriculării — Vehicul utilizat de cetățeanul în cauză atât în scopuri private, cât și pentru a se deplasa din statul membru de origine la locul de muncă, situat în primul stat membru”

În cauza C-302/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hoge Raad der Nederlanden (Țările de Jos), prin decizia din 6 aprilie 2012, primită de Curte la 20 iunie 2012, în procedura

X

împotriva

Minister van Financiën

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, și domnii J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru X, de B. Schuver, avocat;
- pentru guvernul olandez, de B. Koopman și de C. Wissels, în calitate de agenți;
- pentru guvernul elen, de M. Tassopoulou și de G. Papagianni, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de C. Barslev și de W. Roels, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 septembrie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 43 CE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între X, pe de o parte, și Minister van Financiën (Ministerul Finanțelor), pe de altă parte, cu privire la o decizie de rectificare adresată persoanei interesate ca urmare a neplății taxei pe autoturisme și pe motociclete (denumită în continuare „taxa VM”) cu ocazia primei utilizări a unui autovehicul privat pe rețeaua rutieră olandeză.

Cadrul juridic

- 3 Articolul 1 alineatul 1 din Legea din 1992 privind taxa pe autoturisme și pe motociclete (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, Stb. 1992, nr. 709, denumită în continuare „Legea din 1992”) prevede că această taxă se aplică autovehiculelor private menționate.
- 4 În temeiul articolului 1 alineatele 2 și 5 din Legea din 1992, obligația de plată a taxei VM ia naștere la înscrierea vehiculului în registrul olandez al înmatriculărilor. Cu toate acestea, atunci când un autoturism sau o motocicletă, neînmatriculată în Țările de Jos, este pusă la dispoziția unei persoane fizice sau a unei persoane juridice rezidente sau stabilite în acest stat membru, taxa trebuie plătită de la prima utilizare a respectivului autovehicul pe rețeaua rutieră olandeză.
- 5 Articolul 5 alineatul 2 din această lege prevede că, pentru autoturismele sau pentru motocicletele neînregistrate, datorează taxa VM persoana care are folosința efectivă a vehiculului.
- 6 În temeiul articolului 9 alineatul 1 din legea menționată, pentru un autoturism, cota taxei se ridică, sub rezerva reducerilor și a majorărilor prevăzute la această dispoziție, la 45,2 % din prețul net de catalog al vehiculului. Prețul respectiv corespunde prețului de vânzare recomandat comercianților de producător sau de importator, din care se deduce taxa pe valoarea adăugată.
- 7 În ceea ce privește autovehiculele noi, prețul net de catalog se stabilește în ziua în care le-a fost atribuit în Țările de Jos numărul de înmatriculare. În ceea ce privește autovehiculele de ocazie, prețul lor net de catalog se stabilește în raport cu data primei lor utilizări, indiferent dacă aceasta are sau nu are loc pe teritoriul olandez.
- 8 La prima utilizare pe rețeaua rutieră olandeză a unor autoturisme sau a unor motociclete neînmatriculate în Țările de Jos și puse la dispoziția unei persoane fizice sau a unei persoane juridice rezidente sau stabilite în acel stat membru, reglementarea națională în discuție în litigiul principal prevede aplicarea, pentru plata taxei VM, a prețului net de catalog aferent vehiculelor de ocazie.
- 9 Pentru perceperea respectivei taxe pe aceste vehicule de ocazie, se ține seama de perioada de utilizare care s-a scurs deja, quantumul taxei fiind redus cu o anumită cotă procentuală.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 X este resortisant belgian. Aceasta dispune, din anul 1998, de un cabinet de ortodonție în Țările de Jos și posedă în acest stat membru o casă în care locuiește împreună cu partenerul său de viață în perioadele în care cabinetul respectiv este deschis. În afara acestor perioade, cuplul locuiește într-un apartament închiriat în Belgia.

- 11 X posedă un autoturism pe care l-a cumpărat în Belgia în cursul anului 2004 și pe care îl utilizează atât în acest stat membru, cât și în Țările de Jos în scopuri deopotrivă private și profesionale. Reiese din dosar că, în fiecare an, distanțele parcurse de X cu acest vehicul sunt efectuate jumătate în Belgia și jumătate în Țările de Jos.
- 12 X și-a înmatriculat autoturismul în Belgia și a plătit, cu titlu de taxă de punere în circulație belgiană, suma de 4 957 de euro.
- 13 La 19 iulie 2006, administrația fiscală olandeză a constatat că X își utiliza autoturismul pe rețeaua rutieră olandeză fără să fi plătit taxa VM. Ca urmare a acestui fapt, i-a fost adresată o decizie de rectificare pentru un quantum de 17 315 euro.
- 14 X a formulat o contestație împotriva acestei decizii de rectificare, care a fost însă confirmată de Belastinginspecteur (inspectorul fiscal) pentru motivul că partea interesată avea reședința în Țările de Jos și își utiliza autoturismul pe drumurile publice olandeze.
- 15 Deși acțiunea formulată de X împotriva deciziei Belastinginspecteur a fost admisă de Rechtbank te Leeuwarden, Gerechtshof te Leeuwarden a admis apelul declarat de Minister van Financiën și a anulat hotărârea pronunțată de Rechtbank te Leeuwarden.
- 16 În opinia Gerechtshof te Leeuwarden, X nu se poate prevala de principiul proporționalității întrucât autoturismul său este utilizat cu titlu permanent și în principal în Țările de Jos, iar taxa VM nu constituie nicidecum un obstacol în calea exercitării libertăților garantate de dreptul Uniunii. În această privință, faptul de a fi achitat taxa de punere în circulație belgiană nu s-ar opune faptului că X datorează taxa VM pentru acest vehicul în calitate de rezident în Țările de Jos, în sensul reglementării olandeze.
- 17 X a declarat recurs împotriva hotărârii pronunțate de Gerechtshof te Leeuwarden la instanța de trimitere. Potrivit acestei din urmă instanțe, este cert că X are reședința în Țările de Jos, în sensul reglementării olandeze, deși nu este exclus ca aceasta să poată fi considerată și că are reședința în Belgia, în sensul reglementării belgiene. În această privință, întrucât acest ultim aspect nu este contestat, instanța de trimitere pleacă de la premisa că X are reședința și în Belgia și că autovehiculul este utilizat cu titlu permanent și în acest stat membru.
- 18 În acest context, Hoge Raad der Nederlanden a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
  - „1) Exercițarea competențelor fiscale de către două state membre, în special impunerea unei taxe de înmatriculare pentru un autovehicul, este nelimitată în cazul în care un cetățean al Uniunii Europene are reședința, în temeiul prevederilor [lor] naționale, în două state membre și utilizează autovehiculul proprietate personală efectiv și cu titlu permanent în ambele state membre?
  - 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, principiul proporționalității poate avea un efect corector în cadrul impunerii unei taxe de înmatriculare într-un caz precum cel din speță? În cazul în care răspunsul este afirmativ, are acest principiu drept efect faptul că fiecare sau unul dintre aceste state membre trebuie să își limiteze exercițarea competențelor fiscale și care ar trebui să fie natura acestei limitări?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 19 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că, în întrebările adresate, instanța de trimitere nu oferă niciun indiciu cu privire la dispoziția sau la dispozițiile de drept al Uniunii în raport cu care Curtea ar trebui să se pronunțe.

- 20 În această privință, în împrejurări similare, Curtea a precizat că îi revine sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională și mai ales din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii pertinente, având în vedere obiectul litigiului principal (Hotărârea din 5 mai 2011, *Bartlett și alții*, C-537/09, Rep., p. I-3417, punctul 36).
- 21 În speță, ținând seama de faptul că X este un resortisant belgian care desfășoară o activitate independentă de ortodontist în Țările de Jos și că decizia de rectificare în discuție în litigiul principal i-a fost adresată în cursul lunii iulie 2006, Curtea trebuie să aprecieze întrebările adresate de instanța de trimitere în raport cu libertatea de stabilire prevăzută la articolul 43 CE.
- 22 În consecință, întrebările adresate de instanța de trimitere, care este necesar să fie examinate împreună, trebuie înțelese ca privind problema dacă, în esență, articolul 43 CE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru care supune unei taxe, cu ocazia primei utilizări pe rețeaua rutieră națională, un autovehicul înmatriculat și care a făcut deja obiectul unei taxări ca urmare a înmatriculării sale într-un alt stat membru în cazul în care acest vehicul este destinat în esență a fi utilizat efectiv și cu titlu permanent în aceste două state membre sau este utilizat, în fapt, în acest mod.
- 23 În această privință, trebuie amintit că, sub rezerva anumitor excepții, nerelevante în cauza principală, impozitarea autovehiculelor nu a fost armonizată la nivelul Uniunii Europene. Prin urmare, statele membre sunt libere să își exercite competența fiscală în acest domeniu, cu condiția să o exercite cu respectarea dreptului Uniunii (a se vedea Hotărârea din 26 aprilie 2012, *van Putten și alții*, C-578/10-C-580/10, punctul 37 și jurisprudența citată, precum și Ordonanța din 27 aprilie 2012, *Notermans-Boddenberg*, C-114/11, punctul 21).
- 24 În ceea ce privește taxele de înmatriculare a vehiculelor, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că un stat membru poate supune unei taxe de înmatriculare un autovehicul înmatriculat în alt stat membru în cazul în care acest vehicul este destinat a fi utilizat cu titlu permanent în principal pe teritoriul primului stat membru sau în cazul în care acesta este utilizat, în fapt, în acest mod (a se vedea Hotărârea *van Putten și alții*, citată anterior, punctul 46, precum și Ordonanța *Notermans-Boddenberg*, citată anterior, punctul 26).
- 25 În ceea ce privește, în special, taxa VM, Curtea a avut ocazia să constate că, dacă vehiculele neînmatriculate în Țările de Jos sunt destinate a fi utilizate cu titlu permanent în principal pe teritoriul olandez sau dacă sunt utilizate, în fapt, în acest mod, nu există o diferență de tratament între persoana cu reședința în Țările de Jos și care utilizează un astfel de vehicul și persoana care utilizează, în aceleași condiții, un vehicul înmatriculat în acest stat membru, de vreme ce acest din urmă vehicul, care este de asemenea destinat a fi utilizat cu titlu permanent în principal pe teritoriul olandez, a fost deja supus taxei VM la înmatricularea sa în Țările de Jos (a se vedea Hotărârea *van Putten și alții*, citată anterior, punctul 50, precum și Ordonanța *Notermans-Boddenberg*, citată anterior, punctul 27).
- 26 De asemenea, s-a statuat că, în aceste condiții, faptul de a obliga la plata taxei VM cu ocazia primei utilizări pe rețeaua rutieră olandeză a unor vehicule neînmatriculate în Țările de Jos are aceeași justificare precum plata taxei datorate la înmatricularea unui vehicul în Țările de Jos, cu condiția ca această taxă să țină seama, astfel cum pare să rezulte din Legea din 1992, de deprecierea vehiculului la momentul acestei prime utilizări (a se vedea Hotărârea *van Putten și alții*, citată anterior, punctul 51, precum și Ordonanța *Notermans-Boddenberg*, citată anterior, punctul 28).
- 27 Instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă simplul fapt că un vehicul este destinat în esență a fi utilizat efectiv și cu titlu permanent sau că, în fapt, este utilizat în acest mod, nu numai pe teritoriul olandez, ci și pe teritoriul statului membru în care este înmatriculat ar trebui să limiteze exercitarea competențelor fiscale ale acestor două state membre.

- 28 În această privință, trebuie amintit că, în lipsa unei armonizări la nivelul Uniunii, dezavantajele care pot decurge din exercitarea în paralel a competențelor fiscale ale unor diferite state membre, în măsura în care această exercitare nu este discriminatorie, nu constituie restricții privind libertățile de circulație (a se vedea Hotărârea din 8 decembrie 2011, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-157/10, Rep., p. I-13023, punctul 38).
- 29 Pe de altă parte, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 48 din concluzii, referindu-se la Hotărârea Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, citată anterior (punctul 39), chiar dacă s-ar presupune că faptul generator al taxei VM și cel al taxei de punere în circulație belgiene sunt identice, trebuie amintit că statele membre nu sunt obligate să își adapteze propriul sistem fiscal la diferitele sisteme de impozitare din alte state membre în scopul, printre altele, de a elimina dubla impunere.
- 30 În speță, chiar dacă autoturismul în discuție în litigiul principal este utilizat de X atât în scopuri private, cât și pentru a se deplasa la locul său de muncă, situat într-un alt stat membru, legislația în discuție în litigiul principal nu dezavantajează persoana interesată în raport cu persoanele care desfășoară o activitate independentă supuse la plata taxei VM, dat fiind că orice rezident al Țărilor de Jos, indiferent dacă desfășoară sau nu desfășoară o astfel de activitate, este supus acestei taxe fie cu ocazia înscrierii unui vehicul cu motor în registrul de înmatriculări olandez, fie de la prima utilizare a unui asemenea vehicul, înmatriculat într-un alt stat membru, pe rețeaua rutieră olandeză (a se vedea în acest sens, în ceea ce privește articolul 39 CE, Ordonanța Notermans-Boddenberg, citată anterior, punctul 30).
- 31 În consecință, dezavantajul fiscal la care este supusă X în raport cu situația în care aceasta își desfășura activitățile anterior exercitării libertății sale de stabilire în Țările de Jos, care rezultă doar din exercitarea nediscriminatorie de către cele două state membre în cauză a competențelor lor fiscale, nu contravine articolului 43 CE.
- 32 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 43 CE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări a unui stat membru care supune unei taxe, cu ocazia primei utilizări pe rețeaua rutieră națională, un autovehicul înmatriculat și care a făcut deja obiectul unei taxări ca urmare a înmatriculării sale într-un alt stat membru, în cazul în care acest vehicul este destinat în esență a fi utilizat efectiv și cu titlu permanent în aceste două state membre sau în cazul în care este utilizat, în fapt, în acest mod, în măsura în care taxa respectivă nu este discriminatorie.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 33 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 43 CE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări a unui stat membru care supune unei taxe, cu ocazia primei utilizări pe rețeaua rutieră națională, un autovehicul înmatriculat și care a făcut deja obiectul unei taxări ca urmare a înmatriculării sale într-un alt stat membru, în cazul în care acest vehicul este destinat în esență a fi utilizat efectiv și cu titlu permanent în aceste două state membre sau în cazul în care este utilizat, în fapt, în acest mod, în măsura în care taxa respectivă nu este discriminatorie.

Semnături